

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articollii nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond.

Controlul.

Ori cât ar fi omul de conștient și de silitor, totuși, dacă superioritatea imediată nu exercită controlul cuvenit asupra subalternilor și asupra modului cum aceștia îndeplinesc agendele oficiului lor — se poate întâmpla, că interesul, oficialului celui mai bun față de slujba sa scade și în cele din urmă poate degenera în o lipsă totală de conștientitate.

Românul s'a dovedit de mult un muncitor abil, isteț și temeinic, care poate duce la bun sfârșit lucrarea ce i-s'a încredințat; acesta mai ales dacă stă în serviciul unui superior, de care are tot respectul.

Cu toate acestea în activitatea ce o desvâltă organele noastre bisericesti, cu părere de rău trebuie să constatăm adeseori o lipsă de conștientitate, o neglijență, care une-ori degenerază într-o indolență de tot condamnabilă, și care în mare măsură împiedică cursul normal în mișcarea organismului întreg.

Se întâmplă casuri, că persoane oficiale, parochi, nici după 4—5 ursoarii ale concernentului sau oficiu protopopesc nu răspunde recerării primite, ba de multe-ori trebuie să întrevină însuși organul superior, ca d. e. cutare paroch să inducă mica contribuție cu discul la fondul de pensii sau la cel metropolitan în blancheta tipărită, ce i-s'a trimis dela consistoriu, și să o subserie. Totul este lucru de cel mult 4—5 minute și totuși dese sunt casurile, că nici atâta nu se face, decât cu întârziere de luni, trăgându-se astfel finalizarea unui lucru de tot simplu și împiedcând pe cel însărcinat cu finalizarea afacerii timp îndelungat.

Ba am putea cita casuri, că mulți nici nu-și iau ostenela să celtască măcar o tipăritură, scurtă, care îi privește de aproape și să-o întregască astfel, încât revisorul să o afle pe deplin corectă, ci o umplu, eac' așa, ca de clacă, după — cum îi taie capul. Treba celor mai mari apoi, dacă va fi bună sau nu.

Între asemenea împrejurări se nu ne mirăm deci de multele restante în rațiocinii și în alte daraveri oficiale, cari reclamă lucru de mai multe zile ori săptămâni, și dacă carul organismului nostru bisericesc nu merge cu regularitatea și iuțela cu care ar trebui să meargă, dat fiind numărul mare al puterilor, cari împing la el.

Noi aflăm între cauzele acestui rău și lipsa de control din partea superiorităților imediate.

Noi ne-am dat în timpul din urmă a tot cărtli, că n'avem salarii destul de mare, că ni-au scăzut venitele, că teacă, că pungă, dar foarte mic este numărul acelor, cari se întrebă serios: „ore merită am și puținul, pe care îl avem?”

O mulțime de plângeri ne vin, că preoții nu numai nu se interesează de cele oficiale, dar chiar și serviciile divine le fac cu o grabă nejustificată și fără evlavie și seriozitate cuvenită și dictată de solemnitatea actului. Așa și este. Adese-ori nu înțelegi nici o iotă din rostul lui. Cuvinte, ba propoziții întregi se înghit, numai să ajungă iute la fine.

De altă parte și dintre învățători mulți nu țin prelegerile în timpul prescripș și nu se pregătesc pentru propunerile lor, așa că în adevăr la un period de timp se prezenteze lumii un progres vădit.

Acest lucru trebuie să înceteze. Să fim pătrunși odată cu toții de conștientitate și de responsabilitatea oficiului, de care ni-am legat și căruia avem să-i mulțămim nu numai traiul, ci și vaza și respectul, de care ne bucurăm în viața socială în care trăim.

Dacă n'avem chemare, n'avem vocațiune, n'avem dragoste față de ocupațiunile chemării noastre, să nu ne apucăm de ea, ci să ne vedem de altele, lăsând loc acelor cari privesc în oficiul lor împlinirea unei misiuni în sinul bisericeii, al nămului și al țerii, și nu o meserie ordinară făcând de intru în deplinirea datorințelor legate de ea numai atâta cât înțelege nămul sub expresiunea: „verfluchte Schuldigkeit”.

În deosebi este păgubitoare neglijența pe terenul învățământului, pe terenul creșterii generațiilor tinere. Pe alte terene se mai pot suplini întru măsură, se pot corege greșelile făcute, dar pe terenul creșterii tinerimei o întrelăsare dela timpul său are urmări necalculabile și necoregibile. Ori ce zi perdută, este perdută pe veci și odraslă odată desvoltată, întărită și apucată într-o direcțiune greșită n'o mai poți îndrepta după plac.

Drept aceea mai ales acum la începutul unui nou an școlar aflăm cu cale a pretinde dela toate organele bisericesti, ca să-și îndrepte îndoit atențiunea asupra trebilor școlare din comunele lor.

Învățătorii să nu intrelase oră, fără ca să nu-și îndeplinească datorințele, directorii școlari, în mare parte parochi, să caute și de obligămintele împreunate cu acest titlu onorific. Să deie învățătorilor tot succursul la împlinirea școlii, la prevederea ei cu cele necesare, dar în deosebi să grijescă, ca în adevăr școla școlă să fie, prelegeri să se ție și acolo să se învețe aceea, ce lumea așteptă dela ea. Unde se observă cea mai mică neglijență să se facă imediat raport inspectorului concernent, care are să iee imediat măsuri de sanare, și în cas de greutăți, de neînțelegeri etc. să caute a le delatura salvând interesele școlare, dar nu închizând școla fără barem a raporta ceva superiorității bisericesti.

Până acum s'a plâns totă lumea, că multe ar face, dar n'au venit din care să trăiescă. Acum este pentru fie-care asigurat a un minim *cinstit*, deci acum asemenea scusă nu va mai avea trecere înaintea celor competenți.

Și noi recomandăm autorității bisericesti a purcede cu totă *rigore* și dreptatea, pretinzând de-acî înainte, ca fie-care organ al său să fie la locul său; să lucre, să muncască, ori să facă loc altora, cari vor fi în stare după un anumit interval de timp să presenteze lumii un șir de succese și de fapte; ér nu ruina celor ce le-am primit dela inaintași.

Spre a se face acésta, să se exercite controlul cuvenit de sus până jos.

La maghiarisarea numelor de orașe. Semioficiosa „Politische Korrespondenz” din Viena publică o scrisore din Budapesta, în care autorul ia poziție contra concluderilor reprezentanțelor orașenești din Sibiu, Brasov, Bistrița, Sebeș, luate în privința numelui oficial al orașelor numite, și combate însemnătatea lor zicând între altele, că recunoscerea limbii magiare drept limbă oficială a statului aduce cu sine, că „numirei magiare a localităților în usul oficial îi compete întâietate față cu numirea germană” și că „în fața acestui inatacabil drept al limbii de stat magiare zadarnic se provacă Sașii la tradiția istorică”; pentru-că „ministrul-president Széll ca ministru de interne va hotări în cauză numai și numai pe baza dreptului recunoscut al limbii de stat,” etc.

Care va să zică, ministrului de interne i-se dă să înțelegă, că numai în sensul șovinistic magiar are să decidă în cauză. Vom vedé însă, întru cât poate rezista dl Széll acestor presiuni șoviste și întru cât va preferi față cu ele cunoscuta devisă a sa „lege, drept și dreptate”?

În legătură cu acésta raportăm, că reprezentanța *Sighisorei* în adunarea sa din săptămâna trecută încă s'a pronunțat pentru numele german *Schüssburg*. „Gross-Kokler Zeitung” referând despre decursul adunării spune, că dintră puținii Maghiari nu a luat parte nici unul, ear' unicul membru român al reprezentanței a votat bucuros pentru numirea germană.

Contele Albin Csáky, fost ministru de culte pe timpul votării legilor politice-bisericesti, e numit *president al casei magnaților*. Acésta se va aduce casei la cunoștința oficială în ședința de Sâmbăta.

Cuota. În ședința de ieri a dietei ungare ministrul-president Széll a prezentat rescriptul preainalt despre hotărîrea monarhului în chestia cotei pe timpul din 1 Iulie 1900 până în 30 Iunie 1901. Conform acéstaia Ungaria va avé să contribuie la speșele comune ale monarhiei în proporție de 33²/₁₀₀, ear' Austria 66⁴⁰/₁₀₀.

Pactările guvernului cu Românii. Semioficiosele „Magyar Nemzet” și „Pol. Értésítő” demontéză știrea dată în publicitate de „Magyar Szó” referitor la pretinse pactări ale ministrului-president *Coloman Széll* cu dl Dr. *Iosif Gall*, despre cari pactări luaserăm notiță în numărul anterior sub titlul „Aiurări bănyfyste”.

Din România

Conflictul cu Bulgaria. „Frankfurter Zeitung” spune, că reprezentanții Austriei și Rusiei la Sofia au remis guvernului bulgar note identice, cerând să deie urgent satisfacție României, ear' „Témp” pe baza unei telegrame din Sofia raportéză, că *Backmetieff*, reprezentantul Rusiei, a conferat de mai multe-ori cu principele *Ferdinand* în chestia conflictului. Se zice, că Rusia sfătuiește retragerea întregului cabinet *Ivancioff* și numirea unui alt guvern, care să completeze îmbunătățirea situației întră Bulgaria și România. În urma acestor intervenții, cum raportéză „Frankfurter Zeitung”, întrégă furia poporației bulgare s'a îndreptat contra principelui, pe palatul căruia s'au aflat placate cu inscripția: „de închiriat”.

Revisuirea constituției. Agitația începută în presă pe tema svonurilor despre revisuirea art. 7 din Constituție a îndemnat în fine și pe partidul liberal să iese din reserva observată până acum. Mercuri s'era comitetul central al partidului a ținut o conferință spre a hotări asupra atitudinii față cu proiectele guvernului. Cu privire la modificarea articolului 7 și cu privire la ori-ce concesiuni ce s'ar intenționa să se facă străinilor și cari ar atinge garanțele întru apărarea elementului românesc, comitetul s'a declarat să le combată fără cruțare. Pleđând pentru luarea acéstei hotărîri dl *D. Sturdza* a zis, că „ori cât ar fi crisa de mare și situația de grea, să știm a trăi cu greu, dar să păstrăm pământul strămosesc și toate drepturile neatînse”. A recomandat exemplul Prusiei de pe timpul bătăliei dela Iena, zicând „să facem un budget de s'ărăcie și să trăim cu el până vor veni vremuri mai bune, și tot așa să facă și particularii și să nu înstrăinăm nimic din avutul nostru”.

Alătura cu cestiunea revisuirii art. 7 mai agită opinia publică și o altă cestiune de revisuire. Anume, ziarul conservator „La Roumanie” și „Patriotul”, despre care se știe că e amic guvernului, aduc știrea că *la tómnă se va cere revisuirea art. din Constituție privitor la organizarea regenței în cas de minoritate a moștenitorului*. Asupra necesității acéstei revisuirii totă lumea e în nedumerire, știindu-se că moștenitorul e om în v'rstă și deplin sănătos și regele încă e în deplină vigóre, nesubversând astfel nici o necesitate imperativă pentru modificarea aceluia articol.

Se afirmă însă din unele părți, că acésta ar avé să fie numai un mijloc pieziș, cu ajutorul căruia guvernul tinde să-și ușureze revisuirea art. 7; va face adecă alegeri pentru adunarea constituantă pe tema revisuirii art. referitor la regență, ear' odată întrunită adunarea îi va presenta și proiectul despre revisuirea art. 7.

O petiție a Evreilor. Zilele acéstea s'a înaintat la cameră și senat o petiție semnată de toate comunitățile israelite din țeră. Originalul petiției a fost scris în limba franceză, de cătră un membru al „Alianței Israelite universale”, tradus apoi în limba română de cătră un doctor evreu din România. În ea Evreii cer să li-se acorde drepturi civile și politice întocmai cum au Românii.

„Apărarea Națională” discutând acésta cerere a Evreilor, cu referire la argumentul lor, că „tote guvernele civilizate” au dat Evreilor drepturi egale cu ceilalți cetățeni, zice următoarele:

„Uite, noi nu suntem civilizați și nici nu implorăm asemenea certificat de la ovrui. Suntem barbari, măcar că — fie vorba în trecăt — noi nu-i măcelărim, nici nu-i prigonom cum sunt măcelărișii și prigonișii în civilisatele țeri, ca Austria, Franca ori Germania. Des-tul că-i tolerăm să trăiască în liniște și să se îmbogățescă prin comerț și industrie, prin es-crocherii și falsificări, prin toate mijlocele permise și nepermise. Însă drepturi politice și unele drepturi civile — cum de pildă dreptul proprietății rurale și dreptul de a ocupa funcțiuni publice în stat — nu le vom acorda în ruptul capului. Ori-ce ar fi, ori-ce s'ar întâmpla, vom face zid de apărare în contra puhoiului lor cutropitor. Cu nici un preț nu le putem satisface pretențiunile, pentru că nici o dată și sub nici o condițiune ovrui nu poate fi cetățenul sincer al unei țeri, ci pururea va rămânea fiu devotat, cu trup și suflet, al Alianței Israelite universale, și cum țara noastră e mică, pururea vem avea inter-

venții străine la noi în favoarea evreilor, chiar când ei ar fi cetățeni cu toate drepturile civile și politice. Și în asemenea condițiuni, noi să le acordăm dreptul proprietății rurale sau drepturile politice? Dar acesta ar însemna să ne omorâm noi înșine.

Să ne dăm noi înșine, de bună voie noastră, în ghiarele străinului. Și lucrul acesta nu se poate — înțelegă-l bine ovreii — căci fie-care colț, fie-care petec din pământul acestei țări și, înmănat cu sângeră românească, ear independența țării noastre costă valuri de sânge și costă zeci de vieți de viteji români...

„Apărarea Națională” și încheie aprecierile la această petiție prin următoarele:

„... într-o petiție denotă și mai mult, că Alianța Israelită Universală prepară asaltul decisiv asupra țerei noastre.

Toți românii trebuie să vegheze și să fie gata a primi și a răspunde cum se cuvine ovreilor“.

Misiunea italiană, sosită la București spre a notifica regelui succesiunea lui Victor Emanuel III la tronul Italiei, a fost primită în audiență alaltăieri în castelul regal de la Sinaia. În onoarea oșpeților s'a dat un mare dejun de gală, la care au fost invitați: ministrul Titu Majorescu, marchisul *Beccaria d' Incisa* ministru plenipotențiar al Italiei la București, membrii corpului diplomatic aflați în Sinaia, dignitarii de curte etc.

Reorganizarea armatei. Ministrul de război Iacob Lahovari se ocupă cu un proiect de lege, în sensul căruia în loc de 2 batalioane permanente și 1 teritorial — cum e organizastia acum, — pe viitor să fie de fiecare regiment 2 batalioane teritoriale și 1 permanent, având a se mări efectivul batalionului permanent. Asemenea se va reorganiza și batalionul de miliție de la fie-care regiment.

Ospe japonez în București. Masataro Turcada, căpitan în armata japoneză, septemăna trecută a fost ospe al capitalei, venit să studieze organizația armatei române. Însoțit de adjutantul ministrului de război, căpitan Crupenski, a vizitat pirotechnia, atelierele de confecțiuni ale armatei, arsenalul, spitalul militar central, școala de ofițeri, pulberăria de la Dudești, forturile din jurul capitalei și regimentele. La vizitarea forturilor era însoțit și de căpitanul de artilerie O. Th. Sander din Svedia, care timp de o lună asistase la exercițiile de tir de război ale artileriei române.

Discurs festiv

rostit de profesorul Ioan Pricu în ziua de 17/30 Septembrie 1900; cu ocaziunea serbării Sf. Sofii, patronă școlilor centrale gr. or. române din Brașov.

(Urmare.)

Am amintit deja, că dintru început reprezentanțele bisericilor sunt nevoite să facă apel către publicul brașovean pentru acoperirea restului de 1000 fl. m. c., ce era de lipsă la completarea sumei satorite pentru înființarea școlilor proiectate. La acest apel neguțătorii sunt cei dintâi, cari răspund. Optsprezece dintre ei se obligă a împlini din pungile lor, pe timp de 10 ani, diferența de 1000 fl. și încheie spre scopul acesta un contract. Er' pentru siguranța institutului ei deteră polițe, pe cari inspecțiunea Gimnasiului avea să le presinte în fiecare an la firmele lor, pentru a fi plătite. Căldura cea mare, cu care îmbrățișaseră ei cauza școlilor, și prudența cea rară și asigurarea reușitei planului grandios, reese însă și mai limpede din clausula, că „întemplantându-se, ca în decursul următorilor zece ani unii din aici subscriși să se mute la altă viață, de care D-zeu să apere, atunci suma ce ar mai fi a se număra de Gimnasiu pe restul anilor, mai înainte de începerea împărțirii, să se scotă din masa ce va fi rămas, prin care polițele, ce ar mai fi, să se desființeze“.

În chipul acesta se asigură școlilor din partea neguțătorilor, pe timp de 10 ani, suma anuală de 1200 fl. m. c., cu 200 fl. mai mult chiar de cât era trebuința momentană. Ba neguțătorul Ioan Juga de Bacia, acel stâlp

de aur al școlilor, și numeră înainte pe toți 10 ani contribuțiunea sa anuală de câte 100 fl.

Lucrările de edificare se puteau deci începe. Membrii Eforiei se și pun în înțelegere cu arhitectul și profesorul Ștefan Emilian și-l însărcinază să facă un plan pentru o clădire școlară, în care să încapă școala primară, patru clase gimnastice și două clase comerciale. Pentru idealul lui Popasu însă această clădire era prea mică. El avea prea mare speranță în reușita întreprinderii sale, decât să se potoa multămi numai cu atât. De aceea îndemnă pe Emilian să facă o clădire mai mare și acesta proiectă un edificiu, care avea să cuprindă peste 20 de odăi și o sală festivă, și care avea să coste până la 40.000 fl.

Proiectul era acum gata; se n'țelege lipsia însă paralele. Reprezentanțele nu erau puse în poziție de a putea jertfi o sumă atât de considerabilă, prin urmare din nou trebuia apelat la bunăvoința și sprijinul publicului. Dar' de ore-ce Eforia nu putea în acelaș timp să îngrijescă și de afacerile școlare curente și să facă și pregătirile de lipsă pentru clădire, se hotărî a se institui, pe lângă Eforie, și o comisiune de clădire. În această comisiune se aleseră 4 membri, dintre cari însă 3 neguțatori și anume: Ioan George Ioan, Bucur Pop și Nicolae Măciucă. *) „Comisiunea aceasta avea să cerceteze și să pună în exploatare tot felul de isvóre pentru săvârșirea cât mai curând și mai efitn a clădirei școlare. Astfel; să inițieze colecte în „bani dela biserici, dela comune și dela parțiculari; să îndemne pe Românii din Brașov și din împrejurime să dăruescă diferite materiale, ca var, cărămidă, lemnărie ș. a.; să stăruescă pe lângă omenii din oraș și dela sate să facă clăci cu carele și cu mănile; ér la cas când aceste ajutóre nu ar fi de ajuns, să facă și vre-un împrumut în condițiuni cât s'ar putea mai favorabile; în fine cu arhitectul Emilian să examineze planul edificiuului și terenul de clădire și să deodată să-și dea părerea, dacă într-o parte a spațiosului loc, procurat pentru școle, nu s'ar putea construi nise clădiri, cari ar aduce venite sigure școlei, ca d. e. prăvălii, odăi de închiriat, băi etc“.

Sarcina comisiunii era așa dară cât se potoe de grea și împreună cu mare responsabilitate. Dar membrii ei se achitară în modul cel mai conștient de îndatoririle luate, căci suma ce se adunase pe sâma clădirei, în urma colectelor făcute, se urcă acum la 15570 fl. m. c. Printre subscriitorii însă, și mai cu sâma printre aceia, cari subscriseră sumele cele mai mari, se aflau și de astădă în primul loc neguțătorii, cari se obligaseră a contribui cu câte o anumită sumă timp de 10 ani. Ba zelosul membru al comitetului Nicolae Măciucă dăruí, pe lângă bani încă 58 mii de cărămizi, făgăduind că va mai dăruí încă vre-o 40—50 de mii.

În urma acestor contribuiri generose edificarea se putea începe. Acesta se și începú și în ziua de 17 Sept. 1851, ziua Sf. Sofii, Arhiepiscopul Șaguna, între puternice buibuituri de téscuri, așeză pētra fundamentală a școlilor centrale. Mare și însemnată fu ziua aceea pentru Românii brașoveni. Căci dorința lor cea mai ferbinte, visul lor cel mai frumos, idealul lor cel mai scump apucase deja pe calea realizării, și generații de generații avea să le fie pe veci recunoscători pentru scoterea din întunerecul profund al nesciinței.

Intr'aceia greutățile, cu cari avuseră să se lupte și până acum vrednicii întemeetori, nu erau pe deplin învinse. În vara anului 1853, ne mai putēndu-se continua clădirea edificiuului, din cauza lipsei de bani, comerciantul Bucur Popp, care deja din anul precedent devenise casier în locul lui Iuga, fú silit să facă cu autorizarea Eforiei și cu garanția celor două reprezentanțe bisericesti, un împrumut personal de 6000 fl. m. c. pentru-ca așa lucrarea să se potoa mai departe. Și cu toate acestea când clădirea ajunsese să fie de jumătate gata, trebuiau să se facă împrumuturi noue, parte pentru acoperirea lucrărilor de până acum, parte pentru

*) Vezi: Înființarea școlilor centrale. Primul deceniu din viața acestor școle de A. Barsean, op. apărut în anuarul XXXVI al Gimnasiului, pag. 28 și 29.

continuarea lor. Poziția era foarte critică. A se aranja o nouă colectă se părea o încercare zadarnică. Publicul era cam stors de colectele de până acum, și apoi nici nu se putea aduna atât, încât să se potoa plăti toate datoririile și să se urmeze mai departe și cu lucrările. O idee sinistă se ivi în timpul acesta de strîmțóre. Să se facă un împrumut mai mare și să se zalogescă însăși clădirea școlară!

Dar' nu! școala nu trebuia zalogită. Ideea aceasta era prea penibilă pentru aceia, cari deja atât de mult jertfiseră pentru edificiul înființând. Trebuia deci combătută. Și ea și fú combătută din cele mai multe părți, dar cu mai multă tărie din partea neguțătorilor și în prima linie din partea neguțătorului Nicolae Măciucă.

Eată ce zice acest „om simplu, care abia scia să-și scrie numele și care-și câștigase ceva avere numai prin „munca sa, prin speculele de negoț, ce le făcea“, într'o scrisore adresată în iarna anului 1853 către membrii Eforiei și ai reprezentanțelor bisericești referitor la chestia zalogirii școlilor: „Domnilor și fraților“, zice el. „Vē rog de un cuvânt să mi-l luați în băgare de sâma foarte bine: pentru școlă să ne înțelegem cu toții frățește, după cum ne-am și legat tot frățește. Să ne luăm sâma între noi înțelepțește cu planurile, care le facem între noi, ca să îndatorăm școala. Dar' trebuie să ne socotim întâi: bine va fi ca să punem poavară pe dânsa. Oare nu va veni vremea cu o mână să zidim și cu zece să stricăm? Oare putē-vom să dăm și dobândă grea și să ținem profesori într'însele!“

(Va urma.)

Asociațiunea la Băile-Herculane.

(Urmare.)

Priveliștea acestă încântătoare și frumoasă grupă de țărani și țărance au fost eternisate de un fotograf practic în deosebite forme și mărimi.

De-și n'aveam dreptul, eu, care — după vorba prietinelui meu Budoian, inginer în T. Severin — n'aveam stare nici alinare, am intrat totuși în rondou. „N'am votat, dar mi-am notat“ unele lucruri, cari nu mi-au plăcut de loc. Și anume, că unele țărance — Dâmnice ferește, nu toate, — erau prea vâpsite:

Cu albele
Rumenele,
Și cu sârăciică,
Cari fața li-o strică.

Și apoi unele costume nu erau costume, ci nesce caricaturi, o aglomerație, o amestecătură disgustătoare de materii casnice cu marfa scump cumpărată de prin prăvăliile jidanilor. Colórea roșie era prea în abundență. 'Mi-aduc aminte, că și prin Sibiu, pe promenada „Bretter“, se preumbla câte o țărancă în costum „săliștenesc“, dar așa de schimonosit, încât numai port săliștenesc nu era!

Româncelor! Iubiți simplitatea, țineți cu scumpătate la portul vostru original și tradițional, lucrați-Vē înseu-vē vestmintele; nu aruncați bani pe nimicuri de prin prăvăliile străine! Ear mai pe sus de toate: păstrați-vē fețele vóstre, așa precum vi-le-a dat D-zeu! Cu albele și rumenele nu impuneți nimēnui! Acestea mai curēnd vē duc la starea bētrânețelor, unde bucuros nu prea voiți să ajungeți!

Impărțirea cărților.

Comitetul central a avut nimerita ideie de a împărți și cu această ocaziune vre-o mii de scrieri populare, dăruite de Asociațiune. Țărani grupăți după comune, venind pe promenada largă, s'au prezentat la masa Comitetului central, în frunte cu conducătorii lor preoți, învățători, primari, etc., — și acolo li-s'au împărțit după comune câte 20—80 de cărți de diferit cuprins.

S'au împărțit următoarele cărți:

1. „Caractere morale“ de I. Popoa.
2. „Tragedia Calvarului“ trad. de membrii soc. de lect. Inocențiu Micu Clain.
3. „Buna chiverniseală“ după S. Smiles, de T. V. Păcățian.
4. Băile Herculane lângă Mehădia, de Dr. George Vuia, și
5. Povestiri din viața țeranului român, de I. P. Reteganul.

Cu acestea s'au terminat fetivițiile aranjate în grădina de economie. Capela militară și taraful de lăutari au dispărut și lumea se grăbea earăși spre centrul băilor. Pe cale mereu ne căsnea cimpoierul hazliu, Petru, cu invitația: „Hai, domnule, la „Răbărie“! Ne invita bietul să mergem la „peștera lo-trilor — Răuberhölle“, dar nu-l prea luam în samă. Ne grăbeam să facem pregătirile pentru

Concert.

Colegul Vidu tot Vidu rămâne. El e „dârj“, ca sērbul, câte-odată. Mai ales, dacă-i pomenești de muzica — „nēmțului“. Pomenește-i de Wagner, pomenește-i de Mozart, — ai și dat cu el de bucluc.

Cetisem odată un studiu estetic asupra artelor la Români — pare-mi-se de profesorul univ. Radulescu-Motru din București, — unde acesta insistă și pledază cu totă hotărîrea pe lângă artistii nostri români, ca acestia — fie pictori, poeți ori sculptori, fie musicalisti, — în plămuirea lucrărilor lor „să facă artă cu tendență“. Dar artă cu tendență națională. Un bust ori tablou de pictură, o compoziție poetică ori musicală, toate trebuiesc la noi să aibă menirea de a stērnî în privitor ori în ascultător un întreg complex de sentimente, cari să-i redeștepte bună-óră vitejia falnicilor nostri înaintași, dragostea și iubirea nemărginită către legea și nēmul său, comóra de nobleță și de măreție a lumii antice. Toate să urmărească scopul și să aibă tendința de a deștepta în semenii nostri de aceeași obârșie iubirea și rêvna după idealurile noastre naționale și alipirea către tot ce e nobil și frumos în „casa ta!“

Colegul Vidu, ca măiestru în ale muziceii, încă face câte odată artă, dar artă cu tendință națională! Conservativ din fire și ca fost elev al lui Musicescu, în creațiunile sale se inspiră de nepretuita comóra a muziceii populare românești, adună ca și pe nesce scumpe juvaere toate espresionile musicale ale românului, fie de dragoste și dor, fie de mahnire și prea multă asuprelă, fie de vitejie și isvorfite din iubirea către nēmul și țera sa!

Și multe, de tot multe sunt mărgăritărele acesteia musicale. Prin cătunele cele mai mici, prin satele cele mai ferite de prea multa amēțelă orășenescă, prin munți, păduri și codri, pe câmpii și dealuri, la caminul boeresc, ca și la vatra țeranului, vecinic resună „doina“ românească, credincios tovarăș al românului și în zile de bucurie, și în zile de adânce mahnire.

Și adunându-le, — Vidu le dă o formă mai frumoasă, le îmbracă în haine de sērbătoare, pentru-ca așa cum sunt ele, din firea lor simple, blânde, modeste și nevinovate — fără mari pretențiuni — să se potoa înfățișa cu mândrie chiar și în palate de regi și crăiesi! Dar tot-odată le asigură prin veacuri esistența lor durabilă, sigilând la fiecare timbrul lor de proveniență românească!

Câte doine de-ale noastre nu formeză astăzi basa unui drăgălaș cântec străin! Auzim acordurile prime ale cutărui „csárdás“ ori „dal“ (cântec) unguresc, și întrégă atenția și tot dorul ni-se legă de ele, așteptându-ne la un cântec românesc. Da, pentru-că motivul principal al muziceii din ciardașul ori „dal“-ul respectiv a fost un drăgălaș cântec popular românesc! Și-acum?

— Acum e nostrificat pe nesciute, pe nesimțite și cu o abilitate nespūsă. Doina a trecut prin „metamorfose“ și a devenit: ciardaș.

Deci și numai rêvna și zelul de a păstra ca lumina ochiului astfel de cântece populare, constituie deja un merit și un titlu de recunoștință pentru ori-și-cine, care s'ar îndeletnicii cu o nobilă lucrare ca această!

Și Vidu al nostru are un deosebit merit în această direcțiune.

Ear' când e vorba să se inspire și de compozitori clasici, îmbrățișază cu căldură muzica italiană și une-ori și pe cea franceză, iarăși condus de dorul, ca lumea musicală românească să cunoască mai ales farmeacul cel dulce al muziceii italiene.

Câmpiile răsune,
Și munții să trăsără
De doinele străbune
Din Roma seculară!

Acest motto al „Reuniunii române de cântări din Lugoș“ inaugurat pe ruinele străbune din Turnu-Severin în tóamna anului 1899, ne dă destulă dovadă, că dirigentul și

compositorul Vidu de ce vederi și idealuri e condus.

„Dar se auzim ceva despre concert, domnule, nu ne mai ținea atâta cu vorba! veți zice DVóstră, stimați cetitori și cetitoare. Și poate aveți dreptate, dar și pe partea mea licuesce o mică rază de dreptate, când prin introducerea făcută am ilustrat direcția musicală ce se observă în șirul Reuniunii române de cântări din Lugoj.

Să trecem însă la programul concertului.

Suntem încă tot în ziua dintâi a festivităților. Duminică seara, splendidul „Salon de cură” pe lângă atribuțiile: „laetitiae et salutis” și-a mai luat atributul: „artibus”. Căci artă musicală în totă puterea cuvântului s'a făcut aici. (Va urma.)

NOUȚĂȚI

† **Didia Pușcariu.** Jalnicii: Joe de Pușcariu, Ionel, Maria, Dica, Victor și Lola de Pușcariu, Elena Bucșan, Constantin și Maria Diamantescu, Nicolae Diamantescu, Ion de Pușcariu, Julius și Catia de Pușcariu, Emil și Veturia de Pușcariu, Silviu de Pușcariu și familiile Repeșeanu, Crătuțescu, Cutzarida, Zorileanu, Bucșan, Pușcariu, Logadi, Bibicescu, Circa, de Lemeny, Bologa, Denșianu, Mălcoci, Popovici, Axente, au dureră a v'ă anunța perderea preaiubitelor soție, mamă, fiică, soră, cumnată, nepoată și vară: *Didia de Pușcariu* născută *Diamantescu*, decedată în ziua de 17 Septembrie ora 11 noaptea, în etate de 31 ani; și v'ă rogă să binevoiați a asista la ceremonia funebă care se va oficia Marți 19 Septembrie la orele 3 p. m. la locuința decedatei, din Calea Griviței 93, de unde cortegiul va porni la Cimitirul Bellu, spre a-i depune remășițele mortuare. București, Septembrie 1900. Ne asociăm la doliul familiar. Rugați-vă pentru Ea!

Petițiuni pentru combaterea beției. Ingrijate de urmările dezastrușe ale alcoolismului numeroase comitate au înaintat dietei petițiuni pentru a lua măsuri întru combaterea lui: Intre urmările patimei beției aceste comitate arată în petițiunile lor cum poporul degenerăze trupește și sufletește, cum din an în an tineretul devine tot mai neap pentru serviciul militar și tot mai timpit la minte și nepăsător față cu biserica și școlă. Intre altele măsuri mijloce pe biserice și comitate încheierea birturilor în zile de Dumineci și serbători, etc.

Un galantar frumos. De ocaziuni pasanții străzii Cisnădiei au de nou ocaziune a se delecta în frumoșele obiecte cari au să formeze căștigurile loteriei arangiate în favoarea casei naționale a Asociațiunii. În galantatul prăvăliei Krassowsky din palatul hotelului „Impăratul Romanilor” sunt espuse aceste obiecte, făcând pe mulți trecători să se opriască și să le admire.

În legătură cu acesta atragem atențiunea publicului, că sortirea căștigurilor se va face de Sâmbătă într-o săptămână (20 Octombrie st. n.) până la care dat cei cari nu s'au achitat încă de datoria de onore națională cumpărând barem câte un los de la această loterie, pot încă să se achite, pentru-că losuri se mai capătă la biroul Asociațiunii, la librăria archidiecezană, la tutungerii, la băncile românești, etc.

Numire. Fiul veteranului nostru septemvir Ioan cav. de Pușcariu, dl viceconsul Dr. Silviu Iuniu cav. de Pușcariu, este numit consul al monarhiei noastre în Tiflis. Felicităm pe dl Pușcariu la noua sa promovare, bucurându-ne de faptul că și unii fiu al poporului nostru i-s'a deschis ușile unui post atât de însemnat și de încredere.

Se tem de treicolorul românesc. Societatea „Academia ortodoxă” a teologilor din Cernăuți și-a schimbat în vremea din urmă stătuțele. Intre altele hotărâse să introducă și panglica academică cum o au și alte societăți de universitari. Panglica aceasta era să fie de colorea albastră cu inscripția aurie și la mijloc o cruce, o inimă și o ancoră în colore roșă, adică semnul virtuților creștine. Cum e informată însă „Deșteptarea”, guver-

nul țării nu încuviințează această panglică, pentru-că vede în ea treicolorul primejdios statului austriac.

In amintirea lui Alexandri. Alaltăeri s'a făcut deschiderea stagiunii la „Teatrul Național” din București. Cum în vara aceasta s'au împlinit zece ani dela mórtea bardului național Vasile Alexandri, care atâtea merite are pentru teatrul român, deschiderea stagiunii s'a făcut cu tragedia *Ovidiu* a lui Alexandri.

Concertul reuniunii sodalilor români. Comitetul reuniunii sodalilor români din Sibiu invită la concertul împreună cu teatru și joc, ce l va arangia Duminică în 14 Octombrie n. în sala cea mare dela „Gesellschaftshaus”, cu următorul program: „Bagă Dómne luna n nor”, cor mix cu solo de bariton și bass, de T. Popovici; „Cu respect v'ă salutăm” și „La o rândunelă”, cor de dame de I. Wiest; „Tot o rândunelă”, cor de dame de T. Popovici; „Rămâi sănătoasă”, și „Mândruliță de demult”, coruri mixte de G. Dima; (dirigentul corului: Candid Popa inv. la școlă de aplicație a sem. archid.); apoi piesa teatrală „Rusalile”, vodevil într'un act de Vasile Alexandri, jucat de membrii reuniunii E. Bobancu, N. Ișan, E. Stoica, N. Bratu, S. Duca, P. Imbăruș, d-na E. Roșca, doșorele E. Călborean și E. Grindean. Începutul la 7½ ore seara. Prețul de intrare: de familie (à 3 persoane) 3 cor. 60 bani, pentru domni 2 cor. (membrii Reuniunii 1 cor. 60 bani), pentru dame 1 cor. 20 bani, pentru meseriași și pentru membrii familiilor lor, dacă câmpărie biletele dela cassariul în locala Reuniunii (str. Măcelarilor Nr. 5) până Duminică în 14 Oct. la orele 5 d. a., prețul de persoană 1 cor., ér la cassa 1 cor. 60 bani, studenți și militari până la sergent-major 80 bani. O parte a venitului e destinată fondului pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare.

„Anarchistul” reginei Elisabeta. Se svonise săptămâna trecută, că regina României a plecat de la Neuwied de te ma unui atentat ce l plănua un anarchist, a cărui deasă ivire în jurul vilei și interesarea de regina dăduse motiv de bănuelă. Enigma e explicată acum. „Anarchistul” era un loial supus român, care fiind și el în vilégiatură, împins de stima și iubirea față de regina țării sale voia să știe cum se află și voia s'o vadă. De aceea și tot făcea cale în jurul vilei.

† **Ecaterina Ramonțian.** Duminica trecută a răposat după lungi suferințe *Ecaterina Ramonțianu* de Ramonczay născ. Nicolaevicei, soția farmacistului din Făgăraș Remus G. Romanțian. În mormântarea i-s'a făcut Luni (1 Octombrie) în cripta familiară din Reșița-română.

Pentru întărirea simțului religios. Cu 1 Octombrie st. v. va începe să apară în București un nou ziar menit să lupte pentru întărirea simțului religios în popor. Noul ziar se va chiama „Apostolul” și va fi redactat de un comitet de redacție compus din clerici și mireni cu dor de înaintarea neamului și bisericei române. Cum vestește „Apărarea Națională”, acest comitet își va îndrepta atențiunea în primul rând asupra educațiunii tineretului și va lucra pentru înființarea unor așezăminte de educațiune pusé sub supraveghierea clerului.

Dorim din inimă *Apostolului* să fie adevărat *apostol* al nobilelor scopuri pentru cari se înființează.

Petrecere în favoarea „casei naționale”. Comitetul instituit pentru arangierea loteriei de efecte în favoarea *casei naționale*, după cum suntem informați, va arangia Joi (18 Octobrie st. n.) o petrecere, al cărei venit e destinat în favorul casei naționale, resp. al loteriei. Detairi vom da în unul din numerii următori.

Artisti în grevă. Patrusprezece artiști ai Teatrului Național din Jași s'au retras de la repetiții, punându-se în grevă. Cauza e salarisarea neîndestulată în gr. In vremea grevei repetițiile s'au sistat rămânând teatrul numai cu trei artiști.

Știri mărunte. În cercul Geógiu de sus (comit. Alba-inf.) a fost ales notar can-

didatul *Parteniu Crișan*, fiul fostului notar acolo Nicolae Crișan. — La biserica parochială de pe Tocile (Brașov) Dumea. — Direcțiunea de poste a României stă în tratative cu cea a Ungariei pentru introducerea unei linii telefonice între București și Budapesta. — În *Căstău* s'a ținut alaltăeri consfătuire pentru înființarea unei reuniuni de înmormântare. — În părțile Sebeșului, mai ales la Pianul de Jos și P. de sus recolta viilor promite a fi foarte bună. — La 17 Octombrie v. se va ține în Arad esamenul de calificățiune cu candidații de preoție ai diecesei Aradului. — Mercuri s'a făcut în *Lemberg* inaugurarea noului teatru național polon.

ECONOMIE.

Esposiție de vite în Mercurea.

Mercurea, 24 Sept. 1900.

În conformitate cu programul de lucru, stabilit de comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”, pentru aranjarea esposiției de vite împreună cu distribuie de premii în bani, pentru a. c. s'a ales opidul nostru *Mercurea*. În acest respect părintele protopresbiter dl *Ioan Droc*, însărcinat din partea comitetului central al Reuniunii noastre agricole, a organizarea afacerii ținătoare de esposiție, a convocat pe 8/21 Septemvrie c. o. conferență a fruntașilor economi și inteligenți din loc și din comunele vecine, cărora supunând afacerea, au luat următoarele hotărâri:

Esposiția se va ține la 4 Noemvrie n. c. pe locul numit „țirgul de vite” sau la casa de timp nefavorabil sub șopul dela ospătăria „La pomul verde”. Pentru pregătirea tuturor lucrurilor s'a constituit un comitet aranjator local consistător din domni: *Ioan Droc*, protopresbiter totodată president; *Nicolae Simulescu*, inv. totodată secretar; *George Munteanu*, *Daniil Stroia*, *Ioan Nicoară*, *Ioan Dăian*, *Ioan I. Heljiu*, *Nicolae Albu*, *Ioan Cămpian* și *Nicolae Presăcan*.

La esposiție vor fi admise vitele locuitorilor din următoarele comune aparținătoare cercului pretorial al Mercurei: *Mercurea*, *Poiana*, *Rod*, *Dobârca*, *Apoldul-de-sus* și de jos, *Ludoș*, *Gârbova*, *Reciu* și *Cărpiniș*.

Pentru compunerea juriului s'au propus din *Mercurea* 5 persoane, din *Apoldul-de-sus* 3 persoane, din *Ludoș* 3 persoane etc. etc.

Comitetul aranjator local, ce este a se întregi ulterior cu câte 2-3 fruntași din fiecare comună admisă, a luat angajamentul pe a lucra din răspuneri, la costul din *Mercurea* să nu rămână întru nimic îndărătul celor anteriori aranjate de harnica noastră Reuniune economică. *Un econom*

Din public.*)

Răspuns la răspuns.

Geoagiul de sus, 15 Septembrie 1900.

În cauza administrării averii fostei reuniuni a inv. din despărțământul *Alba-Iulia* dau la răspunsul dlui I. Bota următorul răspuns:

Înainte de toate trebuie să declar, că eu nu nechemat am dat răspunsul meu, ci însărcinat fiind de d-nii învățători în sedința dela 20 Iulie a. c., — sedință care s'a convocat anume, ca să-i servim nemulțămîntului cu lămuriri, dar la care nu s'a prezentat de și a fost convocat în ordine cu săptămâni înainte.

Dar chiar să nu fi fost însărcinat să răspund, pentru bunul nume al desp. și al bibliotecii noastre și în calitate de președinte eu eram dator moralicește să o fac aceasta, mai ales când casariul nimic nu a respuns.

Dacă dl Bota nu va crede că eu am fost însărcinat cu acest lucru, n'are decât să poftescă până la notariul ședințelor *Roșca* și să cetesă protocolul ședinței din 20 August a. c., sau să întrebe pe colegii d-sale cari au fost la această sedință.

Acum cum rămânem cu titlul de „advocat nechemat”. *O sancta simplicitas!*

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această redacția nu primește răspunderea.

În răspunsul meu ce l am trimis On. Red. am arătat, destul de lămurit, că după raportul cassariului din anul 1897 asupra desp. a constat din 72 fl. (vezi prot. adunării sub desp. *Aiba-Iulia* din 23 Aprile 1898) și anume: 50 fl. depuși la institutul de credit „*Iulia*” — era 22 fl. la mâna cassariului. Am mai spus apoi că tot în această ședință la propunerea inv. V. Murgău s'a decis, ca din acești bani să se înființeze o „bibliotecă didactică a învățătorilor gr.-or. din tractul *Alba-Iulia*” și să se procure cele necesarii pentru bibliotecă, protocoale și dulap.

Acum, dacă inv. Bota a luat parte la această adunare, cum vine să mai întrebe că ce s'a făcut cu banii desp.?

Ei, dar D-sa e și rafinat pe lângă că are adevărul și produce adevărul pe lângă că dela fostul președinte al reuniunii inv. din districtul *Sas-Sebeș*, că a cercetat regulat adunările reuniunii. Apoi eu n'am vorbit de reuniune nici de adunările ei, ci de subreuniunea tractului *Alba-Iulia*, și de adunările ei, apoi de adunările gen. ale bibliotecii noastre, la cari d-nsul n'a luat parte, dacă va fi necesar voius dovodi și cu acte — căci har d-lui mai stau încă.

Dar' ca să se vadă, că nici chiar adunările reuniunii nu le-a cercetat regulat, îmi iau voe a alătura aci sub ./ ordinul comitetului central din 6 Decembrie 1897 Nr. 15 și lista însărcinată ca să încordez dela membrii cari au absentat dela adunarea generală a reuniunii ținută în *Alba-Iulia*, și în primul loc după numărul curent dela învățătorii din *Cetea I. Bota* câte 2 fl.**)

Vezi dle Bota: si tacuisses filosofus mansisses.

Acum să revin la afacerile cu restanța de taxă. Dl Bota nu cu vre-o 2-3 fl. a fost în restanță, după cum zice d-sa, la finea anului 1897, ci cu 7 fl. cee ce vede din lista restanțierilor de pe anul acela.

Dacă acesta am adus-o în public în răspunsul meu, am fucut-o, ca să se știe că ce interes poartă dl Bota *subreuniunii* noastre.

Aprupo! era să uit și eară zicea dl Bota că lămurirea nu e lămurire: afară de 15 fl. 50 cr. cari se află la mâna casariului, de toți banii de cari a dispus desp. s'au cumpărat cărți didactice pentru bibliotecă.

Pentru-ca altădată să fie mai prudent dl Bota, fi aduc aminte cuvintele lui Seneca: „Ut quisque comptemptissimus et laudibriorest, ita solutissimae est.

G. Albu,
paroch gr.-or.

(Prin această declarăm încheiată afacerea. Red.)

**) Ordinul ni-s'a trimis în original, dar din lipsa de spațiu abștăm de la publicarea lui. — Red.

Cărți și reviste

Au apărut:

„*Povestiri din viața țeranilor români*”, de *Ion Pop Reteganu*, o broșură de 62 pag. 8° mic, cuprinzând povestirile „*Băltosul*”, „*Povestea mărului*”, „*Mihaiu Pușcașul*” și „*Sfat bun la timp potrivit*”. Această broșurică formeză Nr. 1 din *biblioteca populară a Asociațiunii*. Anume prin concludul dto 4. Maiu 1899 Nr. 106 al comitetului central „*Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român*” a inițiat această bibliotecă populară cu scop de „a da poporului de la țară o lectură bună și estină, care să desvólte în el gustul de citire, să-i deie distracție și instrucțiuni folositoare și totodată să-i ridice și nobiliteze simțul și judecata morală.

În acest scop comitetul Asociațiunii escrise concurs, premiuz scrierile cari întrunesc condițiunile concursului, și le tipărește apoi pe speșele proprii spre a fi distribuite în popor pentru prețul bagatel de 20 fil (10 cruceri) exemplarului.

Salutând cu bucurie bunul început făcut prin cumpărarea acestui prim număr din „biblioteca populară” a „Asociațiunii” și dorind bibliotecii să-i succedă a realiza cu adevărat scopul ce și-l'a propus, însemnăm, că broșura se poate procura de la biroul Asociațiunii str. *Morii* Nr. 8. și de la toate librăriile românești.

3101 sz. 1900.

[198] 1-3

Arlejtési hirdetmény.

A nagyszabeni m. kir. állami elmegyógyintézet önkezelési élelmészéhez szükséges élelmi cikkek közül I) a marha- és borjúhús, II) sertéshús, zsir és hentes áruk, III) tej, IV) liszt és dara szükségletnek az 1901 évre, esetleg 1901—1903 évre, tehát egy esetleg három évre való biztosítása czéljából 1900 évi október hó 31-én délelőtt 10 órakor az elmegyógyintézet gondnoki irodájában, a hol a szállítási részletes feltételek is megtudhatók, zárt írásbeli ajánlati tárgyalás fog tartatni.

Az egy évi szükséglet körülbelül a következő:

I. Csoport: 1. marhahús 28,000 kg., 2. borjúhús 9000 kg.

II. Csoport: 1. sertéshús 4500 kg., 2. zsir 3500 kg., 3. fehér és füstölt szalonna 1000 kg.

III. Csoport: tej, naponta 115 liter.

IV. Csoport: 1. liszt (0, I, III és V szám) 17,000 kg., 2. dara 2000 kg.

Felhívtnak mindazok, kik ezen szállításokat elvállalni óhajtják, hogy minden csoportra külön-külön leendő egy koronás bélyeggel és

az I. csoportra 1000 K. bánatpénzzel, a II. „ 400 „ „
a III. „ 400 „ „
a IV. „ 400 „ „

készpénzben, vagy elfogadhatónak minősített értékpapirokban — névértékük szerint számítva, — állított magyar nyelven írott és sajátkezűleg aláírott, jól lepecsételt ajánlataikat, a melyekben a szállítandó és az intézet gondnoki irodájában részletesen megtudható szükséglet szerinti cikkek árai egy, illetőleg

három évi szállításra külön-külön ajánlkozva betűkkel és számokkal kiirandók, illetve a lisztfélénél — alapul véve a „Hermannstädter Zeitung“-ban mindenkor közölt helyi piaci árakat — a százalékos engedmény számokkal és betűkkel ugyancsak egy, vagy három

évre külön-külön ajánlva kiirandó, a fent kitett időben és helyen nyújtsák be.

Megjegyeztetik, hogy az ajánlat senki által vissza nem vonható és a nem magyar nyelven írott, vagy nem az árlejtési feltételek szerint szerkesztett ajánlatok azonnal visszautasítottak, valamint hogy a bánatpénzek csak az árlejtésnek ministeri jóváhagyása után adtnak vissza.

Megjegyeztetik ezeken kívül, hogy az ezen hirdetésben kitett szükségletmennyiségek csak megközelítőleg határozottak meg és hogy a szerződött szállító tartozik a kitett mennyiségeknél többet vagy kevesebbet is az elfogadott ajánlatában kitett árakon szállítani.

Végül megjegyeztetik, hogy a nagyméltóságú m. kir. belügyministerium fentartja magának azon jogot, hogy az egy évre, avagy három évre szóló ajánlatokat fogja elfogadni, valamint hogy a szállításokat azon vállalkozóknak engedje át, akiket bármely okból megbízhatóbbaknak tart.

Nagy-Szabeni, 1900 évi október hó 3-én.

A m. kir. állami elmegyógyintézet igazgatósága.

ad. Nr. 343 prot. [192] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de protopresbiter al tractului Seliște se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Venitul din parochia centrală.
2. Dotațiunea protopresbiterală, anume: 600 corone din cassele parochiale, ear 400 cor. din fondul general administrativ.

3. Relut de quartir, anume: 200 corone din fondul protopresbiteral, ear 200 cor. din fondul cultural al bisericeii gr.-or. din Seliște.

Redactor prov. Dr. Elie Cristea.

4. Taxele legale pentru visitațiuni și alte funcțiuni din protopresbiterat.

5. Folosința grădinei protopresbiterale.

Doritorii, cari reflectează la acest post, au să-și instruescă și înainteze cererile lor conform legilor aflătoare în vigóre dea dreptul la Preaveneratul consistoriu archidiececan.

Din ședința comitetului protopresbiter al tractului Seliște, ținută în 31 Iulie 1900.

Petru Iuga
adm. prot. ca pres.

Ioan Bratu
notar.

[191] 2-3

Publicare de licitațiune.

Comuna bisericescă Căpâlna, în protopresbiteratul Sebeșului, dă în întreprindere reedificarea bisericii sale pe calea licitațiunei publice minuende verbale, ce se va ținea la 22 Octobree c. vechiu (4 Nov. c. nou) a. c. la 2 ore d. a. în școla din Căpâlna.

Prețul de strigare este 6732 cor. 86 fl. Licitații au a depune vadiu de 10%.

Planul, preliminarul de spese, și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parochial din Căpâlna.

Căpâlna, 18 Septembrie, 1900,

Comitetul parochial:

V. Dobre P. Stancu
pres. notar

Vidi:

S. Medean
ppresbiter.

ad Nr. pp. 817/900. Nr. [184] 3-3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școlilele confesionale rom. gr. or. din comunele: Agérbiciu, Bedeciu, Călata-mare, Călian, Cojocna, Geaca, Muntele-rece și Rogojel, prin aceasta se escrie concurs cu termin de 14 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt pentru fie care stațiune învățătorescă câte 600 corone din repartițiune de la popor, quartir în edificiul școlei și grădină de legumi.

Doritorii de a reflecta la aceste posturi au a-și așterne suplicele de concurs subscrisului, până la terminul sus indicat, fiind instruite în sensul normelor în vigóre, și a se presenta înaintea poporului în vre o zi de Duminecă sau sârbătoare, participând la sfânta biserică.

Oficiul protopresbiter al rom. gr. or. al Clujului în conțelegere cu respectivele comitețe parochiale.

Cluj, 9 Septemvre 1900.

Tulliu Roșescu
protopresbiter.

[190] 2-3

Concurs repețit

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de cl. III Mibăești, cu filia Făgețel, tractul Dobra, se escrie concurs nou cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Tel Rom.“

Venitele împreunate cu acest post dau suma de 680 cor.

Informațiuni mai detaliate se pot lua dela comitetul parochial.

Reflectanții la acest post au a-și așterne cererile instruite conform legei în timpul prescriș subsemnatului oficiu.

In conțelegere cu comitetul parochial. — Oficiul protopresbiter al gr.-or. al tractului Dobra.

Dobra, 28 Iunie 1900.

Iosif Morariu
protopresb.

Vindecarea ofitei.

Destinul ómenilor virtuoși, demni de a fi dați ca modele, aceste exemple ale științei, este de a rămânea totdeauna ignorat. Foile într'aceea ne signalisază la locul din urmă unul din acești ómeni de bine; noi voim a vorbi de devotatul profesor Giuseppe Bandiera, medic în Palermo.

Acéstă descoperire, în contra tuturor celor signalisate până aci, este basată pe acțiunea momentană de puternice produse chemice. Medicamentul în sine este deja un balsam scutitor pentru organismul respiratoric. Distinși medici, cari au experimentat Poțiunea antiseptică, spun, că cele mai grave afecțiuni catarale, acele, cari au făcut cea mai obstinată rezistență tuturor celorlalte metode curative, se vindecă în un timp de cel mult 40 zile. Noi credem, că cu timpul se va aprecia puterea noiei metode.

Intr'aceea este bine să se știe, că întrebuințarea sa în terapie a fost urmată de bune efecte. Un medic scris inventatorului: „Bolnavul, de care am îngrijit eu, atins de ofică în cel din urmă grad, după ce a luat remediul vostru, a simțit în curând ameliorarea stării lui. Totul scădea; expectorațiunea a fost redusă la jumătate; apetitul e bun; forțele revin!“

Prin urmare celee voiesce a se vindeca să folosescă acest specific, care pentru calitățile sale antiseptice trebuie preferat tuturor celorlalte remedii.

Noi scim în fine, că escelentul profesor Bandiera espedeză productul seu acelaia, care îl cere. Pe noroc! Noi invităm pe cei cari sufer de a-i scrie imediat în Palermo, strada Tornieri Nr. 65. [127] 11

La **Librăria Tipografiei Archidiececane** se află de vânzare:

Ce-i cerul de Camille Flammarion C. 1.50

Din romanul unei vieți, de Stefan

Braborescu „ 1.—

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10

bani mai mult.

1 Corónă

1 Corónă

un Los

al loteriei de efecte, aranjată de Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român pentru scopurile unui **Museu istoric și etnografic** și ale unei **Biblioteci publice**

Câștigul principal în valóre de **10,000 corone.**

Sortarea se va face la 20 Octobree a. c.

Spre vânzare la

Librăria tipografiei archidiececane Sibiu.

Anuarul I

al

„Reuniunii sodalilor români din Sibiu“

publicat de

Comitetul Reuniunii.

Cuprinde unele date dela întemeierea ei până la 31 Decembre 1899.

Se află de vânzare cu prețul 1.20 cor. plus 20 bani porto la

Librăria Tipografiei archidiececane.

Din Tipografia și librăria archidiececane, Sibiu, se póte procura

Din vremuri apuse,

de

Iudita Secula n. Truța.

Broș. à 50 cr.

In **Tipografia și Librăria archidiececane Sibiu**, se află de vânzare:

Academia română

Discursuri de recepțiune

XXI.

Archiepiscopul și metropolitul

Andreiu baron de Șaguna

Discurs rostit la 13/26 Martie

1900 în ședința solemnă

sub președința

M. S. Regelui

de

Nicolae Popea

episcopul Caransebeșului

cu Răspuns de

Dimitrie A. Sturdza

secretar general al Academiei Române

Prețul broș. inclusive porto postal

60 bani.

Farmacia lui F. I. R. Hotter la sf. Iosif, Wien, XII/2 Schönbrunnerstrasse 182.

Absorbinalul lui Hotter.

1/1 Flacon fl. 6. — 1/2 Flacon fl. 3.50.

delătură tóte umflăturile și depunerile de grăsimi fără să vateme părului. Intărește nervii atacați și slăbiți, delătură și distruge tóte nodurile în muschi, și servește și ca scut în contra aprinderilor; cu deosebire e probat la umflăturile produse din cauza fearelor, apoi în contra aricitei umflărei copitei, genunchilor umflați, mai departe în contra umflăturilor (noduri) de vine, în contra umflăturii picioarelor la glesne și la încheietura degetelor cu un cuvânt în contra tuturor umflăturilor ori unde s'ar ivi.

Praful nutritor alui Hotter,

pentru cai și vite cornute

1 Pachet cu 80 cr.

Un adaus escelent la nutremânt, pentru a ținea vitele sănătoase și cu putere este de a să folosi la tóte suferințele de rărunchi de ficat și de nervi.

Alifia lui Hotter pentru delăturarea crescăturilor de oase.

1/1 Cutie cu fl. 2. 1/2 Cutie cu fl. 1.20. delătură crescăturile de oase și depunerile osoase chiar și după 4—6 săptămâni. (boală învechită).

Preparate pentru veterinari, cele mai bune ale timpului mai nou, cari după atestare număróse nu au fost ajunse de alte mijloace de natura aceasta.

Să se ceară numai preparate de ale lui Hotter și să nu se primescă altele. Deposit în farmacii și Droguerii.

Deposit principal la Dr. Emil Budai farmacia orașului Budapesta (Stadthausplatz) la Dr. Leo Egger & J. Egger Farmacia Palatinului VI Váci körút 17 și la farmacia Iosif Török Bpesta VI Kiraly utca 12.

Fluidul lui Hotter „Training“

1 Sticlă cu fl. 1.20.

Conservează nervii și muschii până la bătrânețe înaintată totdeauna puternicii și vioi, pune în stare pe animal să prestee cele mai mari strapații și fugi, să înțelege după frecare cu fluidul „Training“.

Să mai folosește cu succes uimitor la tóte urmările cari obvin din opintiri prea mari, ologie, reumatism, și întepenire.

Praful de porci a lui Hotter.

Nr. I și II

1 kg. fl. 1.20.

Cel mai buu mijloc pentru a produce pofta de mâncare și cu acéstă prosperarea porcilor, fórté acomodat în contra orbaltului (brâncă); Nr. II este de a să întrebuința la urdinare.

Mijloc în contra Coliceii alui Hotter.

1 Sticlă fl. 1.50.

Contra la tot felul de colică și contra oprimii udului la cai precum și contra umflăturilor la vite cornute. [54] 47—104